

SPRJEČAVANJE STRADAVANJA DJECE OD PIROTEHNIČKIH SREDSTAVA

TOMISLAV VUKOJA*

Osnovni cilj preventivne akcije naziva "Mir i dobro" koju Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske provodi u drugoj polovini mjeseca prosinca i u prvome tjednu mjeseca siječnja počevši od 1992./1993. godine je sprječavanje ozljeđivanja osoba i oštećenje imovine oružjem, eksplozivnim i pirotehničkim sredstvima. Pirotehnička sredstva se prema Zakonu o eksplozivnim tvarima dijele u osam razreda, ovisno o namjeni i razini rizika tijekom njihove uporabe. U Republici Hrvatskoj od pirotehničkih sredstava najčešće stradavaju muška djeca adolescentne dobi, u najvećem broju slučajeva od eksplozija petardi. Pored postojećih edukacija o opasnostima koje prijete od pirotehničkih sredstava koje se provode u školama te upozorenja i apela putem javnih medija, potrebno je pronalaziti nove pristupe i načine prenošenja ove poruke djeci kako bi im se pomoglo nositi s izazovima koje za njih predstavljaju pirotehnička sredstva.

Deskriptori: AKCIJA "MIR I DOBRO", STRADAVANJA DJECE, PIROTEHNIČKA SREDSTVA

Skraćenice:

Akcija "MID" - akcija "Mir i dobro"; UNDP - Program Ujedinjenih naroda za razvoj

Preventivna akcija "Mir i dobro"

Preventivnu akciju naziva "Mir i dobro" ("MID") Ministarstvo unutarnjih poslova provodi od 1993./1994. godine. Razlog početka provedbe akcije bilo je značajnije povećanje broja ozljeđenih osoba i materijalne štete za vrijeme božićnih i novogodišnjih blagdana početkom 1990-ih godina. Ozljeđivanju i smrtnom stradavanju pridonijela je dostupnost vojnoga oružja, eksplozivnih i pirotehničkih sredstava. Ova akcija traje oko 25 dana, započinje svake godine sredinom mjeseca prosinca, vremenski obuhvaća božićne i novogodišnje blagdane, a završava

08. siječnja naredne godine. Osnovni joj je cilj pojačanim preventivnim djelovanjem za vrijeme trajanja akcije smanjiti ozljeđivanja osoba i oštećenje imovine. Za vrijeme akcije se putem javnih medija i kroz edukativna predavanja upozoravaju odrasle osobe i djeca na opasnosti koje prijete od zlorabe oružja, streljiva, eksplozivnih i pirotehničkih sredstava i improviziranih eksplozivnih naprava kućne izrade. Građane se podsjeća na zakonske odredbe koje se odnose na pravilno čuvanje vatrenoga oružja i streljiva te na odredbe koje propisuju prodaju i uporabu pirotehničkih sredstava.

Za vrijeme akcije "MID", teritorijalno područje policijskih postaja nadziru policijske ophodnje, posebice one prostore i objekte na kojima se okuplja veći broj ljudi (gradski trgovi, trgovački centri, ugostiteljski objekti, autobusni i željeznički kolodvori, zračne i pomorske luke i sl.). Smisao ovakvoga pojačanog operativno-preventivnog postupanja je održavanje povoljnoga stanja javnog reda i mira i prevencija kaznenih djela u doba godine koje je obilježeno slavljeničkim raspoloženjem ljudi, gužvama na javnim mjestima i u trgovačkim centrima, putovanjima, zajedničkim druženjima i slavljinama. U ovo vrijeme policija pojačano

nadzire prodaju pirotehničkih sredstava u trgovačkim centrima i ovlaštenim prodavaonicama, a obilazi i mjesta na kojima bi se mogla očekivati nelegalna prodaja pirotehničkih proizvoda. Prometna policija svoje djelovanje usmjerava na osiguranje protočnosti cestovnoga prometa na mjestima gdje su uobičajene gužve i zastoji. Isto tako, granična policija intenzivnije nadzire granične prijelaze i državnu granicu zbog pojačanog prometa putnika, pokušaja ilegalnih prelazaka granice i krijumčarenja nedopuštene robe uključujući oružje, eksplozivna i pirotehnička sredstva.

Pojam i podjela pirotehničkih sredstava prema Zakonu o eksplozivnim tvarima

Zakonom o eksplozivnim tvarima, pirotehničko sredstvo je definirano kao svako sredstvo koje sadrži eksplozivne tvari ili eksplozivnu smjesu tvari namijenjenih za stvaranje topline, svjetla, zvuka plina ili dima ili kombinaciju takvih učinaka kroz samostalne egzotermne reakcije (1). Ovaj Zakon propisuje da pirotehnička sredstva kategorizira sam proizvođač prema:

- njihovoj namjeni,
- razini rizika tijekom uporabe.

*Ministarstvo unutarnjih poslova
Ravnateljstvo policije
Uprava policije, Protuekspluzijska služba

Adresa za dopisivanje:
Tomislav Vukoja, samostalni policijski inspektor
Ministarstvo unutarnjih poslova
Ravnateljstvo policije
Uprava policije, Protuekspluzijska služba
10000 Zagreb, Ilica 335
E-mail: tvukoja@mup.hr

Pirotehnička sredstva se u Zakonu dijele na:

- pirotehnička sredstva razreda I. - pirotehnička sredstva za vatromete koja predstavljaju vrlo nizak rizik i zanemaruju razinu buke i koja su namijenjena za uporabu u ograničenim prostorima, uključujući i pirotehnička sredstva za vatromete namijenjena za uporabu unutar stambenih zgrada. Riječ je o pirotehničkim sredstvima manjih dimenzija s relativno malom količinom pirotehničke smjese u koje spadaju prskalice, tortne fontane, male fontane, pucajući naboji za dječje pištolje, i dr.

- pirotehnička sredstva razreda II. - pirotehnička sredstva za vatromete koja predstavljaju nizak rizik i nisku razinu buke i koja su namijenjena za vanjsku uporabu u ograničenim prostorima. U ova pirotehnička sredstva spadaju vatrometne kutije, petarde, rakete, vulkani, fontane i dr. Jakost zvuka kod pirotehničkih sredstava razreda II. s pucajućim učinkom ne smije prelaziti 120 dB mjereno na udaljenosti od 8 m od mjesta eksplozije na visini od 1 m od zemlje. Ona sadrže veće količine pirotehničke smjese nego sredstva razreda I. te su stoga i većih dimenzija. Sigurna udaljenost prilikom korištenja većine pirotehničkih sredstava razreda II. je najmanje 8 m.

- pirotehnička sredstva razreda III. - pirotehnička sredstva za vatromete koja predstavljaju srednji rizik, koja su namijenjena za vanjsku uporabu na velikim otvorenim prostorima i čija razina buke nije štetna za ljudsko zdravlje. U ova pirotehnička sredstva spadaju rakete, fontane, višecjevne vatrometne kutije, petarde, petarde s bljeskom, rimske svijeće i dr. Jakost zvuka kod pirotehničkih sredstava razreda III. s pucajućim učinkom ne smije prelaziti 120 dB mjereno na udaljenosti od 15 m od mjesta eksplozije na visini 1 m od zemlje. Sadrže veće količine pirotehničke smjese nego sredstva razreda II. te su stoga i većih dimenzija. Sigurna udaljenost prilikom korištenja većine pirotehničkih sredstava razreda III. je najmanje 15 m.

- pirotehnička sredstva razreda IV. - pirotehnička sredstva za vatromete koja predstavljaju visok rizik, koja smiju ko-

ristiti samo osobe sa stručnim znanjem (uobičajeno poznata kao sredstva za profesionalnu uporabu) i čija razina buke nije štetna za ljudsko zdravlje,

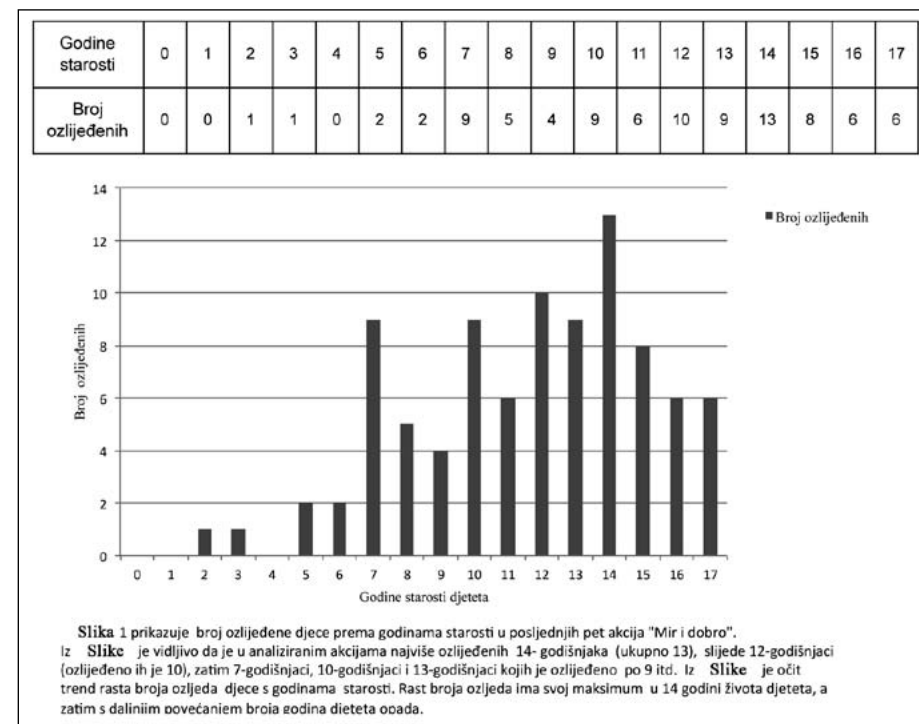
- pirotehnička sredstva razreda T1 - pirotehnička sredstva za uporabu na pozornicama (pirotehnička sredstva za primjenu u kazalištima) koja predstavljaju nizak rizik,

- pirotehnička sredstva razreda T2 - pirotehnička sredstva za uporabu na pozornicama (pirotehnička sredstva za primjenu u kazalištima) koja smiju koristiti samo osobe sa stručnim znanjem,

- pirotehnička sredstva razreda P1 - ostala pirotehnička sredstva koja predstavljaju nizak rizik, u koja spadaju i pirotehnička sredstva koja su sastavni dio opreme brodova za potrebe spašavanja na moru, te pirotehnička sredstva koja se koriste u poljoprivredi, avionskom prometu i sl., a služe za rastjerivanje ptica,

- pirotehnička sredstva razreda P2 - ostala pirotehnička sredstva koja predstavljaju visok rizik i kojima mogu rukovati samo osobe sa stručnim znanjem, a u koja spadaju i rakete za obranu od tuče.

Iz prikazane podjele vidljiva je različita namjena pirotehničkih sredstava (za zabavu, slavlja i manifestacije, za scenske efekte na pozornicama i u filmovima, za potrebe spašavanja na moru, za primjenu u poljoprivredi i zračnome prometu za rastjerivanje ptica, za obranu od tuče i dr.) ali i različita razina opasnosti koju pojedino pirotehničko sredstvo prilikom uporabe predstavlja za okolinu. Pravilnik o sigurnosnim zahtjevima za pirotehnička sredstva te uvjetima za njihovu podjelu propisuje sigurnosne zahtjeve koje pirotehnička sredstva moraju ispuniti u pogledu svoje mase, kemijskoga sastava pirotehničke smjese, vrste materijala od kojega se pojedino sredstvo izrađuje, jačine zvuka prilikom eksplozije, dometa, vremena aktiviranja i drugih značajki (2). Pravilnik između ostaloga propisuje da dimenzije, oblik i materijal pirotehničkoga sredstva moraju biti takvi da se opasnost od djelovanja krotina svede na najmanju moguću mjeru, propisuje da vrsta paljenja pirotehničkoga sredstva i vrijeme izgaranja upaljača moraju biti jasne iz oznaka ili uputa, a upute o sigurnoj uporabi uključujući sigurne udaljenosti moraju biti na hrvatskome jeziku.

Slika 1. Broj ozlijeđene djece po godinama starosti u posljednjih 5 akcija MID

Proizvođač pirotehničkoga sredstva mora jamčiti usklađenost pirotehničkih sredstava s odredbama Pravilnika. Ministarstvo unutarnjih poslova izdaje odobrenje za stavljanje pirotehničkih sredstava u promet pravnim osobama koje ih uvoze, prodaju, ustupaju radi prodaje ili skladište. Prije stavljanja u promet, ovlaštena ustanova ispituje sukladnost pirotehničkih sredstava odgovarajućoj normi, posebnom propisu ili tehničkom zahtjevu.

Načini stradavanja djece

Oružjem i pirotehničkim sredstvima u velikoj većini ozljeđuju se muške osobe. Od ukupno 91 ozlijeđenog djeteta koliko ih je u posljednjih pet akcija "MID" evidentirala policija, samo 9 ozlijeđenih su djeca ženskoga spola (3). Niti jedno ozlijeđeno žensko dijete nije koristilo pirotehnička sredstva, nego je ozlijeđeno krotinama ili je na njih bačeno/palo pirotehničko sredstvo.

Kada se u promatra dob ozlijeđenih osoba, pirotehničkim sredstvima se u posljednjih pet akcija "MID" ozlijedilo najviše četrnaestogodišnjaka (bilo ih je 13 što iznosi 14,28% svih ozljeda djece). Najmlađe ozlijeđeno dijete imalo je dvije godine života, trend učestalosti ozljeđivanja se s godinama starosti djeteta povećava, dostiže maksimum u četrnaestoj godini, a nakon toga polagano opada (Slika 1).

Opasna sredstva kojima se djeca ozljeđuju u najvećem broju slučajeva su petarde. U posljednjih pet akcija "MID", petarda je bila sredstvo ozljeđivanja u 64,83% slučajeva. Slijede nepoznata pirotehnička sredstva s 14,28%, rakete s 5,49% i dr. Većina ozljeđivanja dogodila se aktiviranjem petarde u ruci djeteta, slijede ozljeđivanja krotinama aktiviranoga pirotehničkoga sredstva, ozljeđivanje bačenim pirotehničkim sredstvom itd. Važno je spomenuti ozljeđivanja nastala kao posljedice različitih eksperimenata koje djeca provode s pirotehničkim sredstvima, umećući ih u različite predmete (metalne cijevi, staklene i plastične boce i druge predmete), vadeći pirotehničku smjesu iz sredstava koju potom pogodnim predmetima (metalnim šipkama i sl.) nabijaju u metalne cijevi i dr. Ovakvih je

eksperimenata u promatranim razdoblju bilo 8,75%, a rezultat im je u većini slučajeva teška ozljeda djeteta (Tablica 1).

U posljednjih pet akcija "MID" nisu se dogodila smrtna stradavanja djece. Broj ozlijeđene djece u usporedbi s brojem ozlijeđenih punoljetnih osoba različit je od akcije do akcije i kreće se bez pravilnosti i uočljivih tendencija od gotovo trostruko većega broja stradavanja punoljetnih osoba u odnosu na djecu u

akciji "MID 2010/2011", do značajnije većega broja stradavanja djece u odnosu na punoljetne osobe u akciji "MID 2014/2015". Sveukupan broj ozlijeđene djece u analiziranim akcijama, veći je za 11% u odnosu na sveukupan broj ozlijeđenih punoljetnih osoba. Zabrinjava podatak o velikom povećanju broja ozlijeđene djece i punoljetnih osoba od pirotehničkih sredstava u posljednjoj akciji "MID 2014/2015", u kojoj je broj ozlijeđene djece čak dvostruko veći od broja

Tablica 1. Načini ozljeđivanja djece u posljednjih pet akcija Mir i dobro

	Način ozljeđivanja	Broj ozlijeđenih	Posljedice
1.	Eksplozija petarde u ruci djeteta	41	Ozljede šaka, prstiju, ozljede uha, opekotine šake, opekotine ramena
2.	Ozljeda od krotina pirotehničkoga sredstva	20	Ozljede oka, noge, lica
3.	Dijete je pogodeno pirotehničkim sredstvom	11	Opekotine vrata; stopala; nogu; puknuće bubnjača; ozljeda glave
4.	Aktiviranje improviziranih pirotehničkih naprava	4	Ozljede trbuha
5.	Paljenje baruta ili pirotehničke smjese izvadene iz petarde	3	Opekotine lica, ruku i prstiju
6.	Bacanje upaljene šibice na petarde	1	Opekotine ruke
7.	Ubacivanje petarde u PVC bocu	1	Ozljeda oka
8.	Ubacivanje petarde u PVC bocu u kojoj se nalazio benzin	1	Opekotine lica
9.	Ubacivanje upaljene petarde u benzin	1	Opekotine
10.	Pucanje iz improviziranog pištolja	1	Ustrijelna rana stopala
11.	Limenom ispod koje je eksplodirala petarda	1	Ozljeda lica limenom
12.	Umetanje petarde u ručnu pumpu za bicikl	1	Ozljeda lica
13.	Paljenje plina acetilena koji se razvio vlaženjem karabita	1	Opekotine ruke
14.	Limenom u kojoj je aktiviran acetilen koji se razvio iz karabita	1	Ozljeda glave limenom
15.	Aktiviranje upaljača ručne bombe	1	Ozljeda šake
16.	Ozljeđivanje zrnom iz zračne puške	2	Ozljeda čela, ozljeda nadlaktice
	Ukupno:	91	

OBJAŠNJENJE TABLICE:

Tablica prikazuje način ozljeđivanja djece u promatranim pet akcija "MID". Najveći broj ozljeda nastao je eksplozijom petarde u ruci djeteta, slijede ozljede prouzročene krotinama bačenoga pirotehničkoga sredstva, a treće po učestalosti su ozljede nastale nakon što je dijete pogodeno pirotehničkim sredstvom. Dio ozljeda nastao je nepropisnim korištenjem pirotehničkih sredstava koje su ubačene u različite predmete ili je iz njih izvađena i zapaljena pirotehnička smjesa.

evidentiranoga u akciji "MID 2011/2012" koja je do tada u tome prednjačila (Tablica 2). Akcija "MID 2014/2015" je, ako se promatra broj ozlijeđenih osoba, najlošija akcija od 1993/1994. kada su se akcije počele provoditi.

Kako spriječiti stradavanja djece?

Zakon o eksplozivnim tvarima propisuje da se pirotehnička sredstva razreda I. mogu prodavati u maloprodaji tijekom cijele godine osobama starijima od 14 godina u prodavaonicama i kioscima, dok se pirotehnička sredstva razreda II., III., T1 i P1 mogu prodavati od 15. prosinca do 1. siječnja, u maloprodaji samo u prodavaonicama oružja i streljiva ili u prodavaonicama koje imaju odobrenje za prodaju pirotehničkih sredstava i to osobama starijima od 18 godina.

Zakon isto tako propisuje da je uporaba pirotehničkih sredstava razreda II. i III. zabranjena u zatvorenim prostorijama, na prostoru gdje se okuplja veći broj osoba i u razdoblju od 2. siječnja do 26. prosinca. Nadalje, na ambalaži pirotehničkog sredstva mora biti napisan datum proizvodnje i rok uporabe, uputa za uporabu na hrvatskome jeziku, posebna upozorenja ako ih ima (primjerice postupak u slučaju zatajenja sredstva) i oznaka razreda za pirotehničko sredstvo. Ovim odredbama se:

- djeci ograničava mogućnost kupovine pirotehničkih sredstava i tako smanjuje mogućnost nepropisnoga korištenja i ozljeđivanja (pirotehnička sredstva razreda I. mogu kupiti samo osobe starije od 14 godina, dok pirotehnička sredstva razreda II. i III. mogu kupiti samo punoljetne osobe);

- građanima ograničava mogućnost kupovine pirotehničkih sredstava razreda II. i III. na vrijeme od 15.12. do 01.01. Ova odredba dopušta dostatno vrijeme za prodaju i kupovinu pirotehničkih proizvoda, a istovremeno omogućuje kvalitetan nadzor od strane inspeksijskih službi;

- ograničava mjesto prodaje pirotehničkih sredstava razreda II., III., T1 i P1 isključivo na specijalizirane prodavaonice (ova pirotehnička sredstva ne smiju se

Tablica 2.
Usporedba broja stradale djece s ukupnim brojem stradalih punoljetnih osoba

	"Mir i dobro" 2010/2011	"Mir i dobro" 2011/2012	"Mir i dobro" 2012/2013	"Mir i dobro" 2013/2014	"Mir i dobro" 2014/2015	Sveukupno
Smrtno stradalo djece	0	0	0	0	0	0
Smrtno stradalo punoljetnih osoba	1	0	0	0	0	1
Ozlijeđeno djece	7	19	16	10	39	91
Ozlijeđeno punoljetnih osoba	20	11	18	8	24	81
Ukupno ozlijeđenih osoba	27	30	34	18	63	172

OBJAŠNENJE TABLICE:

Tablica prikazuje usporedbu broja smrtno stradale djece s brojem smrtno stradalih punoljetnih osoba u pet promatranih akcija "MID". Tablica isto tako prikazuje usporedbu broja ozlijeđene djece i broja ozlijeđenih punoljetnih osoba po pojedinoj akciji "MID". Konačno, tablica prikazuje i sveukupan broj ozlijeđene djece u pet promatranih akcija "MID", sveukupan broj ozlijeđenih punoljetnih osoba kao i sveukupan broj ozlijeđenih (djece i punoljetnih osoba zajedno).

prodavati u trgovačkim centrima, prodavaonicama robe široke potrošnje, kioscima i pokretnim trgovinama);

- ograničava legalna mogućnost uporabe pirotehničkih sredstava razreda II. i III. na vrijeme od 27.12. do 01.01. odnosno na 6 dana u godini;

- ograničava uporaba pirotehničkih sredstava razreda II. i III. na otvorene prostore na kojima je manja mogućnost ozljeđivanja;

- omogućuje pravilno korištenje pirotehničkih sredstava na čijoj ambalaži moraju biti napisane upute o načinu uporabe i druga važna upozorenja, čime se smanjuje mogućnost ozljeđivanja.

Unatoč ovakvim zakonskim odredbama čije bi dosljedno pridržavanje sasvim sigurno dovelo do velikoga smanjenja ozljeđivanja od pirotehničkih sredstava, ozljeđivanja se iz godine u godinu ponavljaju na isti ili sličan način, a najviše stradava uvijek ista ugrožena skupina (dječaci adolescentne dobi).

Zbog toga policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova tijekom

cijele godine, prema utvrđenim planovima, provode edukacije djece u vrtićima i školama o različitim temama, a jedna od njih je i opasnost koja prijete od oružja, eksplozivnih i pirotehničkih sredstava. Zadaća im je pojasniti djeci zbog čega su oružje, pirotehnička i eksplozivna sredstva opasna; na koji način se moraju čuvati; koja su njihova osnovna svojstva; što se može dogoditi ako se pirotehničko sredstvo reže nožem ili skalpelom; što se može dogoditi ako se eksplozivna smjesa vadi iz pirotehničkog sredstva; koliko je eksplozivna smjesa iz pirotehničkog sredstva osjetljiva na trenje, udar, iskru ili toplinu; zašto je opasno pirotehničku smjesu ili barut sabijati u metalne cijevi, paliti i sl.

Za vrijeme akcije "Mir i dobro", djelatnici Ministarstva unutarnjih poslova putem medija apeliraju na građane da izbjegavaju kažnjiva ponašanja, da tijekom slavlja ne koriste oružje i eksplozivna sredstva, pojašnjava zakonske odredbe o uporabi pirotehničkih sredstava, upozorava na predviđene sankcije u slučaju njihova nepoštivanja i daje savjete o ponašanju tijekom blagdana. U ovim apelima pridružuju im se liječnici hitnih

medicinskih službi, liječnici zaposleni na hitnim prijemima bolnica ili na dječjim odjelima. Osim djeci, važne poruke upućuju se odraslim osobama, roditeljima, starateljima i drugim osobama odgovornima za odgoj i brigu o djetetu:

- roditelji ili osobe koje brinu o djetetu trebali bi mu biti uzor,
- roditelji ili osobe koje brinu o djetetu ne smiju podcjenjivati dječju zainteresiranost za oružje, eksplozivna i pirotehnička sredstva,
- roditelji ili osobe koje brinu o djetetu ne trebaju zatomljivati dječju radoznalost, nego je usmjeravati u pravome smjeru,
- djeci ne treba poklanjati nešto od čega bi mogla nastradati,
- djeci je potrebno objasniti da pirotehnička sredstva nisu igračke,
- djecu je potrebno poučiti o načinu rukovanja i mogućim posljedicama korištenja pirotehničkih sredstava,
- ako odrasli pirotehnička sredstva ne smatraju opasnim i ako ih nepropisno koriste, to će činiti i djeca,
- tijekom blagdanskih dana što je moguće više vremena provoditi s djecom, koliko je to moguće držati ih pod nadzorom,
- roditelji ili osobe koje brinu o djetetu trebali bi znati da li djeca kupuju, posjeduju ili koriste pirotehnička sredstva, nose li ih u školu?,
- roditelji ili osobe koje brinu o djetetu trebali bi znati provodi li dijete tijekom blagdanskih dana više vremena nego je to uobičajeno u radionici, garaži ili podrumu, radi li na tim ili drugim mjestima pokuse s pirotehničkim sredstvima?
- najbolji je način izbjegavanja nesretnih slučajeva nekorisćenje pirotehničkih sredstava, a pogotovo oružja,
- oružje koje posjeduju, roditelji bi trebali čuvati u zaključanim ormarima predviđenima za čuvanje oružja, u zaključanim prostorijama nedostupnima za djecu,

- djecu je potrebno poučiti da ne diraju nepoznate predmete, da ih ne ravnostavljuju, ne pomiču, ne nose u školu, kuću ili stan, da o njihovom pronalasku obavijeste odraslu osobu, roditelje ili policiju.

Pored akcije "Mir i dobro", Ministarstvo unutarnjih poslova od 2007. godine u suradnji s Programom Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP), provodi akciju naziva "Manje oružja, manje tragedija". Ovom akcijom želi se prije svega potaknuti građane na dobrovoljnu predaju oružja i eksplozivnih sredstava i podići razinu svijesti građana o opasnostima koje prijete djeci i odraslim osobama od nestručnog rukovanja oružjem i minsko-eksplozivnim sredstvima. Akcija je započela istovremeno sa stupanjem na snagu novoga Zakona o oružju, u kojemu je glavna novina omogućavanje vremenski neograničene, dobrovoljne predaje oružja i eksplozivnih sredstava. Protiv osoba koja dobrovoljno predaju oružje koje posjeduju, neće se pokretati prekršajni niti kazneni postupak ukoliko oružje prijave policiji radi predaje prije početka primjene zakonskih policijskih ovlasti.

Zaključak

Poruke o opasnostima koje prijete od pirotehničkih sredstava ali i opasnostima koje prijete od oružja i drugih eksplozivnih sredstava ne dopiru uvijek u dovoljnoj mjeri i na zadovoljavajući način do djece. Zato je potrebno pronalaziti nove načine prenošenja ove poruke ugroženoj skupini koja zbog svoje dobi nerijetko nije sklona slušanju savjeta. Roditelji ili osobe koje brinu o djeci, nadležna državnog tijela, zainteresirane civilne udruge kao i sredstva javnoga priopćavanja, morali bi u okviru svojih nadležnosti osmisliti odgovarajući pristup i posredovati djeci jednostavne i upečatljive poruke koje će ona usvojiti i koje će im pomoći nositi se s izazovima koje za mnoge od njih predstavlja oružje i pirotehnička sredstva.

LITERATURA

1. Zakon o eksplozivnim tvarima (NN 178/04., 109/07., 67/08., 144/10).
2. Pravilnik o sigurnosnim zahtjevima za pirotehnička sredstva te uvjetima za njihovu podjelu (NN 135/08., 141/08., 34/10., 65/10., 124/13., 150/13.).
3. U ovome radu "dijete" označava svaku osobu mlađu od 18 godina, sukladno članku 1. Konvencije o pravima djeteta, usvojene od strane Opće skupštine Ujedinjenih naroda 20. studenoga 1989. godine.
4. Izvješća o provedbi akcije "Mir i dobro" 2010/2011.; 2011/2012.; 2012/2013.; 2013/2014.; 2014/2015. Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova.